

styrker integrationen på arbejdsmarkedet. Regeringen vil sikre mere it i folkeskolen. Vi vil belønne gymnasieelever, der tager ekstra fag på højere niveau, og vi lægger op til en modernisering af prøver, eksaminer og karakterer.

Vi udmønter mere end 25 initiativer for de handicappede, lægger op til en ny vandmiljøplan, øger trafikikkerheden, og vi stimulerer sygehuse til en ekstra indsats gennem aktivitetssafhængige bevillinger. Vi sikrer en mere moderne og brugervenlig offentlig sektor, og vi viderefører vores skattestop. Allerede nu har regeringen præsenteret 220 lovforslag, som vil blive fremsat i den kommende samling. Der bliver nok at tage fat på for alle.

Med økonomiske midler og gennem praktisk politik kan vi skabe rammerne, men det er det enkelte menneske, som må udfylde rammerne, og det er her, det personlige ansvar bliver centralt. Hver dag og hele tiden må vi hver især prøve at udfylde de rammer, som samfundet, og det vil jo sige alle de mennesker, der er omkring os, stiller til rådighed. Det handler i virkeligheden om at forholde sig til livet og dets tilskikkelser med troen på, at man selv kan nå langt ved at gøre noget.

Når vi sådan går og småbrokker os, fokuserer vi jo på alt det, vi ikke er herre over. Vi overser alt det, vi faktisk kunne gøre selv, og dermed står vi i fare for at blive ofre. Dermed begrænser vi ikke bare vores indflydelse på egen arbejds- eller livssituation, vi mister efterhånden også evnen til at få øje på, hvad det er, vi selv drømmer om og håber på.

Hverken Kristine Andersens eller mit budskab er, at man bare skal tage sig sammen og lade være med at klynke. Budskabet er ikke, at enhver er sin egen lykkes smed, og at alle bestemmer deres lykke og livskvalitet. Det er vigtigt for mig at sige, for det er nok de motiver, jeg vil blive skudt i skoene om et øjeblik, når debatten begynder: Nej, vi har ikke lige muligheder, og vi vælger ikke selv lykken. De vigtigste ting i livet kommer til os udefra. Vi kan sidde i livssituationer, der kan gøre det overordentlig svært at få øje på nogen som helst valg og handlemuligheder.

Vi skal ikke flygte fra livets smerte og sorg ved at lege halleluja-optimister, tro på »tænk positivt«, »fede energier« og »klar det hele selv«. Sigtet er, at vi prøver at få øje på, hvad vi selv kan gøre, få øje på, hvordan vi kan hjælpe hinanden og udfylde de helt fantastiske rammer,

som det danske samfund jo i virkeligheden giver os.

At bruge Grundtvigs frisind og Kierkegaards menneskekarakter er et godt udgangspunkt at bygge menneskelig værdighed og værdig fællesskab på. For i bund og grund handler det jo for os alle om at leve og om at forsøge at leve forfra og ikke bagfra, om at tage et ansvar for sig selv og andre, men vel at mærke ikke leve livet gennem andre.

For nogle år siden døde den 85-årige Nadine Starr i USA. Hun efterlod sig et brev, som for mange i dag er velkendt, men som jeg gerne vil læse op her i dag. Hun skrev:

Hvis jeg kunne gøre mit liv om, ville jeg prøve at begå flere fejltagelser. Jeg ville slappe af, jeg ville varme op og være mere vild, end jeg har været i denne omgang. Jeg ville tage flere chancer, jeg ville vove mere, jeg ville bestige flere bjerge, svømme over flere floder og se flere solnedgange. Jeg ville spise flere is og færre bønner. Jeg ville have flere reelle problemer og færre indbildte.

Forstår du, jeg har været en af dem, der levede fornuftigt, spartansk og pænt. Time efter time. Dag efter dag. Jo, jeg har da haft mine nu'er, men hvis jeg skulle gøre det hele om, så ville jeg sørge for at få mange flere af dem.

Jeg har været en af dem, der aldrig gik nogle steder uden termometer, gurglevand og varmedunk, regnfrakke og paraply.

Hvis jeg skulle gøre det hele om, ville jeg rejse meget lettere, end jeg har gjort. Jeg ville starte barfodet tidligere om foråret, og jeg ville blive ved med at være det til længere ud på efteråret. Jeg ville køre mere i karrusel og prøve lykken noget oftere og hilse på flere mennesker og plukke flere blomster, danse noget mere, hvis jeg skulle gøre det hele om. Men som du ved, det skal jeg ikke.

Tak hr. formand.

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

I foråret var Socialdemokratiet henvist til at være mørkemænd, medlemmer af Folketinget, der forsøgte at tale krisen i gang i Danmark. Og nu, ganske få måneder efter, vedgår ikke kun statsministeren, men også Venstres ordfører, at vi havde ret, da vi advarede imod, at arbejdsløsheden nu er ved at bide sig fast igen i Danmark.

Vi fik SR-regeringen til magten i 1993, men ikke siden 1994 har vi oplevet den voldsomme